

Ομαδική εργασία :

Μουγιάκου Αντωνία – Ξανθάκου Αικατερίνη Τμήμα :

B2

Περιεχόμενα :

·Η Δουλεία στην αρχαιότητα .

Επιμέλεια : Ξανθάκου Αικατερίνη .

·Η Δουλεία σήμερα .

Επιμέλεια : Μουγιάκου Αντωνία .

·Φωτογραφικό υλικό .

Επιμέλεια POWER POINT :

ΜΟΥΓΙΑΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ

Η Δουλεία στην αρχαιότητα

·Η λέξη δουλεία προέρχεται από το επίθετο δούλος ([υπηρέτης](#), [ακόλουθος](#) σύμφωνα με την αρχαία ελληνική γραμματεία), που προήλθε από την αρχαιότερη λέξη δόελος ή αλλού δόερος^[1] .

Προσθέστε τίτλο διαφάνειας - 3

Η δουλεία είχε ήδη γεννηθεί κατά τη [μυκηναϊκή εποχή](#). Σε πλακίδια που έχουν βρεθεί στην [Πύλο](#). Οι δούλοι χωρίζονταν σύμφωνα με το νόμο σε δύο κατηγορίες: στους «κοινούς δούλους» και στους «δούλους του θεού», με το θεό να ταυτίζεται κατά πάσα πιθανότητα με τον [Ποσειδώνα](#). Οι δούλοι του θεού πάντα αναφέρονται ονομαστικά και κατέχουν τη δική τους γη. Η κοινωνική τους θέση είναι παρόμοια με εκείνη των ελεύθερων ανθρώπων. Η φύση της σχέσης τους με τη θεότητα παραμένει άγνωστη.^[5] Τα ονόματα των κοινών δούλων καταδεικνύουν πως ορισμένοι προήλθαν από τα [Κύθηρα](#), τη [Χίο](#), τη [Λήμνο](#) ή την [Αλικαρνασσό](#), και πιθανώς αιχμαλωτίστηκαν από [πειρατές](#). Τα πλακίδια μαρτυρούν πως ενώσεις ανάμεσα σε δούλους και ελεύθερους ανθρώπους δεν ήταν ασυνήθιστες, ενώ οι δούλοι μπορούσαν να γίνουν ανεξάρτητοι τεχνίτες και να κατέχουν μερίδιο γης.

Αρκετοί είναι οι ιστορικοί που θεωρούν ότι η δουλεία ξεκίνησε στην αρχαία Ελλάδα και στον σύγχρονο κόσμο, όπου οι κοινωνικές συνθήκες καταστρέφουν άνδρες και γυναίκες που έχουν χάσει τον νου.

Στην [Ιλιάδα](#) οι δούλοι ανήκουν κυρίως στο [γυναικείο φύλο](#) και αποτελούν τα φάρμακα του [πολέμου](#), ενώ οι [άνδρες](#) πηγαίνουν να πολεμήσουν για να κερδίσουν ελευθερία.

Στην [Οδύσσεια](#) οι δούλοι επίσης είναι στην πλειοψηφία τους γυναίκες. Αυτές είναι κυρίως υπηρετρίες και σε ορισμένες περιπτώσεις [παλλακίδες](#). Γίνεται αναφορά και σε άνδρες δούλους, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τον [Εύμαιο](#). Ο τελευταίος είναι αξιοσημείωτος επειδή κατείχε εξέχουσα θέση στον πυρήνα του Οίκου. Ο [Λαέρτης](#) πίνει και τρώει με τους υπηρέτες του, ενώ το χειμώνα κοιμάται στη συντροφιά τους .

Είναι δύσκολο να εκτιμηθεί αν η εμπορία δούλων ξεκίνησε κατά την αρχαϊκή περίοδο. Στο έργο του «**Έργα και Ήμέραι**» (8ος αιώνας π.Χ.) ο Ησίοδος δηλώνει πως κατέχει πολυάριθμους δούλους, αν και η κοινωνική τους θέση παραμένει άγνωστη. Η παρουσία δούλων επιβεβαιώνεται από λυρικούς ποιητές όπως ο Αρχίλοχος και ο Θέογνης από τα Μέγαρα. Σύμφωνα με επιγραφικές μαρτυρίες, η νομοθεσία του Δράκοντα (περ. 620 π.Χ.) αναφέρεται στους δούλους. Σύμφωνα με τον Πλούταρχο, ο Σόλων (περ. 594-593 π.Χ.) απαγόρευσε στους δούλους να επιδίδονται στη γυμναστική και στην παιδεραστία. Μέχρι το τέλος της περιόδου αυτής, οι αναφορές πυκνώνουν. Η δουλεία γίνεται διαδεδομένη την ίδια στιγμή που ο Σόλων θέτει τις βάσεις της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Ο μελετητής Μωϋσής Φίνλεϋ τονίζει πως ομοίως η Χίος, η πρώτη πόλη που σύμφωνα με το Θεόπομπο ασχολήθηκε οργανωμένα με το δουλεμπόριο, διατηρούσε πρώιμους δημοκρατικούς θεσμούς (6ος αιώνας π.Χ.) Καταλήγει πως «ένα στοιχείο της ελληνικής ιστορίας, εν συντομία, είναι η χέρι με χέρι διάδοση της ελευθερίας και της δουλείας».

Η τιμή της αγοράς ενός ποικίλε ανάλογα με την ηλικία, το φύλο, την κατάσταση, τις σωματικές ή τις πνευματικές ικανότητες του προσφερόμενου δούλου.

Οι δούλοι, οι οποίοι ανταλλάσσονταν με χρήματα, ονομάζονταν **αργυρώνητοι**.

Από μία στήλη πώλησης δούλων που βρέθηκε στην Αττική, και χρονολογείται στα τέλη του 5ου αιώνα π.Χ., τα παιδιά πωλούνταν 70 δραχμές (τα αμόρφωτα παιδιά 50 δραχμές), ενώ οι άντρες 200 δραχμές.

Τα παραπάνω ποσά απέκλιναν σημαντικά στις περιπτώσεις πώλησης διακεκριμένων προσώπων, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση του φιλοσόφου Πλάτωνα που πουλήθηκε ως σκλάβος στην Αίγινα και ο αγοραστής του πλήρωσε 2000 ή 3000 δραχμές.

Οι δούλοι, οι οποίοι ανταλλάσσονταν με αλάτι αποκαλούνταν **αλώνητοι**.

Οι δούλοι ούτως ή άλλως είχαν με την εργασία που προσέφεραν γ

και διαμορφώνονται σε ετήσιο καινο

οικιακοί δούλοι

εργάτες μεταλλεί

χωρίς οικόνητας

.δημόσιοι δούλοι

Ιδιοκτήτης δούλων, *δεσπότης*, μπορούσε να γίνει κάθε ελεύθερο άτομο, πολίτης, μέτοικος ή ξένος. Ένας μικρός αριθμός δούλων, επιφορτισμένων με την ασφάλεια της [πόλης](#), ήταν ιδιοκτησία του δήμου των Αθηναίων. Αντικείμενο ιδιοκτησίας ο ίδιος, καταγεγραμμένος όχι στα μητρώα, αλλά στους περιουσιακούς καταλόγους, ο δούλος δεν είχε κανένα δικαίωμα ιδιοκτησίας, εκτός αν ο κύριος τού επέτρεπε να κρατάει κάποιο μέρος των χρημάτων που κέρδιζε από τις ποικίλες υπηρεσίες, που προσέφερε. Όμως τα έσοδα αυτά ανήκαν, από νομική άποψη, στον κύριό του.

Στην Αθήνα, το δικαίωμα της ζωής ήταν εξασφαλισμένο στους δούλους. Ενώ ο κύριος δεν μπορούσε να σκοτώσει το δούλο του, ο αθηναϊκός νόμος επέτρεπε το βασανισμό ή την κακομεταχείρισή του από τον ιδιοκτήτη του. Η θνησιμότητα των δούλων ήταν βέβαια υψηλή σε περιπτώσεις απάνθρωπων συνθηκών εργασίας, όπως για παράδειγμα στα μεταλλεία του Λαυρίου.

Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΤΙΣ ΗΜΕΡΕΣ ΜΑΣ !

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ :

Εξαναγκασμός σε έργο χωρίς πληρωμή με την απειλή σωματικής ή ψυχολογικής βίας και αδυναμία απελευθέρωσης.

Σχεδόν 36 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν σήμερα σε κατάσταση δουλείας σε 167 χώρες του κόσμου.

Άνδρες, γυναίκες και παιδιά, σχεδόν 36 εκατομμύρια άνθρωποι σε όλον τον κόσμο παραμένουν μέχρι και σήμερα σε κατάσταση δουλείας και οι περισσότεροι από τους μισούς βρίσκονται σε πέντε χώρες -την Ινδία, την Κίνα, το Πακιστάν, το Ουζμπεκιστάν και τη Ρωσία .

περιπτώσεις σύγχρονης σκλαβιάς εντοπίστηκαν και στις 157 χώρες που ελεγχθήκαν. Μπορεί να αφορά κυρίως άτομα άνεργων, σεξουαλική εκμετάλλευση, καταναγκαστική εργασία, υπηρεσία υπό εξόφληση χρεών, αλλά και καταναγκαστικούς γάμους.

Η σύγχρονη δουλεία έχει πολλά πρόσωπα:

Από τα παιδιά που στερούνται την εκπαίδευση γιατί τα αναγκάζουν να δουλεύουν ή τα παντρεύουν πολύ μικρά, μέχρι άνδρες που δεν μπορούν να εγκαταλείψουν τη δουλειά τους γιατί χρωστούν χρήματα στους πράκτορες εύρεσης εργασίας, γυναίκες και κορίτσια που εργάζονται, χωρίς να πληρώνονται, ως υπηρετικό προσωπικό (...) η δουλεία υπάρχει ακόμη και σήμερα, σε όλες τις χώρες και μας επηρεάζει όλους .

Η Ευρώπη συνολικά έχει το χαμηλότερο ποσοστό σκλάβων, με 1,6% που αντιστοιχεί σε 566.200 ανθρώπους οι οποίοι, στις περισσότερες περιπτώσεις, είναι θύματα σεξουαλικής ή οικονομικής εκμετάλλευσης. Η Βουλγαρία, η Τσεχία και η Ουγγαρία προηγούνται στον κατάλογο όσον αφορά το ποσοστό των «σκλάβων» σε σύγκριση με τον πληθυσμό των χωρών αυτών. Τα περισσότερα θύματα ωστόσο, 185.000 άνθρωποι, εκτιμάται ότι βρίσκονται στην Τουρκία.

Η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης, στην 156η θέση .

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ !

1. Παιδική εργασία

Ανήλικα παιδιά εξαναγκάζονται σε εργασία, για ελάχιστη ή καθόλου αμοιβή και υφίστανται συνθήκες και καταστάσεις ακατάλληλες για την ηλικία τους, ενώ δεν λαμβάνουν, στην συντριπτική πλειοψηφία, την μόρφωση και την ψυχαγωγία που απολαμβάνουν οι ελεύθεροι συνομήλικοί τους. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία των διεθνών οργανισμών, πάνω από 98.000.000 παιδιά, ηλικίας 6-14 ετών, είναι αναγκασμένα να εργάζονται.

2 . Σεξουαλική δουλεία

Περιλαμβάνει διάφορες πρακτικές, όπως τη σεξουαλική εκμετάλλευση του θύματος από ένα όν, την υποχρεωτική εκπόρνευση, την πώληση για γάμο κ.α.. Από την φύση της η δουλεία σημαίνει ότι ο σκλάβος είναι de facto στην διάθεση του ιδιοκτήτη του για σεξ. Μάλιστα στις περισσότερες κοινωνίες, η συνουσία με δούλο δεν θεωρείτο μοιχεία. Η σεξουαλική δουλεία είναι απαγορευμένη παγκοσμίως αλλά εξακολουθεί να είναι ένα είδος εκμετάλλευσης του συνανθρώπου που σημειώνει

3 . Δουλεία λόγω καταγωγής

Σε ορισμένες χώρες, κυρίως της Αφρικής, η ιδιότητα του σκλάβου μπορεί να περάσει από τη μία γενιά στην άλλη, φτάνοντας σε βάθος αιώνων. Μπορεί ο σκλάβος να είχε κάποιο χρέος για το οποίο υποθήκευσε τον εαυτό του και την οικογένειά του, ή απλά να είχε την ατυχία να γεννηθεί στην κάστα των δούλων. Τα θύματα αυτής της μορφής δουλείας υπολογίζονται στα 14.000.000 περίπου παγκοσμίως.

4 . Καταναγκαστική εργασία

Τα 12 με 13 εκατ. άτομα παγκοσμίως που εξαναγκάζονται με κάποιο τρόπο να εργαστούν για όφελος τρίτου, με ελάχιστη ή και καθόλου αμοιβή και συνήθως υπό απειλή βίας για τους ίδιους ή τους οικείους τους, υπολογίζεται ότι αποφέρουν οικονομικά κέρδη ύψους 31.6 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η σύγχρονη δουλεία αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά προβλήματα στον κόσμο. Όχι μόνο διότι αφορά σ' ένα μεγάλο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού, αλλά κι επειδή αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες καταπατήσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου και καταστρέφει, κυριολεκτικά και ολικά, τις ζωές των σύγχρονων δούλων.

ΤΕΛΟΣ

ΦΩΤΟΦΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

